

190. *Item resignationes ex causa necessaria; non autem libere ac simpliciter.* — Deinde capitulum Sede vacante potest recipere resignationes ex causa necessaria, non autem libere ac simpliciter loquendo. Barbosa ci. n. 8. et alii. Istud contingit, quando fit resignatio beneficii ratione delicti commissi, atque in pœnam ipsius resignantis: quia tunc nulla intervenit gratia, seu liberalitas huic facta, sed debita ejus punitio. Flamin. Parisius cit. lib. VII. quæst. 23. n. 35; Marchetus d. tit. XXXII. num. 21. et alii. Idemque dicendum, quando resignatio fit ob inhabilitatem personæ resignantis, sicque in utilitatem aut necessitatem Ecclesiæ: nam capitulum Sede vacante succedit episcopo in illis, quæ sunt contentiosæ jurisdictionis; aut quæ instante necessitate, vel justitia, sunt expedienda. Flamin. Parisius d. lib. VII. *de Resignat. benefic.* quæst. 23. n. 35. et seqq.; Pirhing ubi supra. n. 57; Quaranta in *Summa Bullarii. §. Capitulum Sede vacante.* quæst. 9. et alii. In cæteris vero casibus, seu libere ac simpliciter loquendo, atque irgratiam sive favorem ipsius resignantis, nequit capitulum Sede vacante recipere resignationes beneficiorum spectantium ad collationem solius episcopi, per rationes n. 192. et 193. relatas; et concordant dicta superiorum lib. I. tit. IX. *De Renuntiatione.* § 1. n. 7.

197. *Vicarius generalis nequit conferre beneficia ad collationem episcopi pertinentia, nisi ipsi specialiter fuerit concessum.* — Quæritur IV. Quid juris competat vicario generali episcopi circa collationem beneficiorum. Resp. I. Vicarius generalis episcopi habens mandatum generale, non potest idcirco conferre beneficia, quorum collatio pertinet ad episcopum: nisi eorum collatio fuerit ipsi specialiter concessa. Ita habetur expresse decisum cap. ult. *de Offic. vicarii*, in 6. ea addita ratione: « Quia in generali concessione nequaquam illa veniunt, quæ non esse quis verisimiliter in specie concessurus; ne regulariter donare valeat is, cui honorum administratio etiam libera est concessa. » Hæc ibi.

198. *Potest tamen a patronis presentatos vi mandati generalis, in beneficiis instituere.* — Resp. II. Possunt nihilominus vicarii generales episcoporum (alias *Officiales* dicti cap. ult. *de Offic. vicarii*, in 6.) per commissionem officii generaliter sibi factam, a patronis presentatos instituere in beneficiis; ita habetur c. *Ex frequentibus. 3. de Institut.*

ratio disparitatis inter institutionem, et collationem beneficii, patet ex dictis n. 190. Institutio enim presentat in beneficio est necessitatis, ipsique debita, si cæteroquin sit habilis seu dignus: non sic collatio beneficii, utpote quæ respectu talis personæ libere fit, sicque habet rationem liberalitatis, et donationis cujuscumque.

199. *Si jus presentandi spectet ad collegium presentabit prælatus de consensu capituli: alioquin, deficiente hujus consensu, irrita est presentatio.* — Quæritur V. Quid juris, quando presentatio spectat ad Ecclesiam aliquam collegiatam? Resp. I. Si jus presentandi spectet ad collegium, seu Ecclesiam collegiatam, presentabit prælatus ejusdem de consensu capituli, vel majoris partis ipsius: alioquin, si consensu capituli non adfuisset, irrita foret presentatio a solo prælato facta, et inde secuta institutio clerici in beneficio. Textus est in c. *Novit. De his quæ fiunt a prælatis*, hic juncta Glossa *¶. Carere*, et Abbate ibid. n. 8. asserentibus, has ipso jure esse irritas: quod intellige sub limitationibus n. seq. ponendis. Concordat. c. *Ea noscitur. 6. eod.*

200. *Istud tamen limitatur in certis casibus. In pertinentibus ad prælatum et collegium simul, sufficit tacitus consensus collegii.* — Resp. II. Limitari tamen debet data conclusio, nisi ex antiqua consuetudine, vel privilegio competat prælato, ut possit solus, et absque consensu capituli quempiam presentare; prout habetur cit. c. *Ea noscitur. 6. § fin. de His quæ fiunt a prælatis*, etc. Vel nisi tacitus saltem consensus capituli, utpote scientis, non reclamantis, accesserit: nam in illis, et quæ pertinent ad prælatum et collegium simul, sufficere tacitum collegii consensum, textus est in c. *Continebatur. 2. eod.*

§ VIII

DE PLURALITATE, ET INCOMPATIBILITATE BENEFICIORUM.

201. *Utrum pluralitas beneficiorum sit prohibita. Beneficia singula singulis sunt conferenda.* — Quæritur I. Utrum pluralitas beneficiorum sit prohibita; et cur? Resp. I. Regula est, quod beneficia singula sint conferenda, non plura uni. Patet istud ex can. *Sanctorum. dist. 70.* et can. *Singula. dist. 89.* In quo posteriori loco notanter dicitur. « Singula ecclesiastici juris officia singulis quibusque ser-

senis singulatim committi juvemus: idque exemplo corporis humani, in quo indecorum est alterum membrum fungi alterius officio, cum omnia non eundem actum habeant. Concordat can. *Clericus. cum seqq. 21. quæst. 1. et c. Quia in tantum. 5. h. t.* ubi pluralitatem ecclesiarum simul retentorum « certum continere periculis animarum, » asseritur. Et concilium Tridentinum sess. 24. cap. XVII. *de Reform.* pluralitatem beneficiorum ex professo reprobans, atque inter alia inquit, « quod ecclesiasticus ordo pervertatur, quando unus plurium officia occupat clericorum et quod improba cupiditatis affectu se ipso, non Deum decipiant, quia ea, quæ bene constituta sunt, variis artibus eludere, et plura simul beneficia obtinere non erubescunt. »

202. *Enumerantur inconvenientia, quæ ex pluralitate beneficiorum ab eodem detentorum proveniunt.* — Accedit, quod ex pluralitate beneficiorum per execrabilem, atque insatiabilem, et plus semper ambientem ambitionem ab eodem simul detentorem, atque importunam potentiam improbitate a Romanis Pontificis extorturum potius, quam obtentorum, plura noscantur inconvenientia oriri, quæ deplorat Joannes Papa XXII. in *Extravag. Execrabilis. h. t.* quæ etiam reperitur inter *extravag. Commun.* eod sequentibus verbis: « Unde inter cætera inconvenientia. subscripta nascuntur: quod videlicet interdum unus, qui unum, quamvis modicum vix officium implere, sufficeret, plurimorum sibi vendicet stipendia, quæ multis litteratis viris vitæ puritate, ac testimonio bonæ famæ polentibus, qui mendicant, possent abunde sufficere, æqua distributione collata. Habentibus ipsa paratur vagandi materia, divinus cultus minuitur, hospitalitas in ipsis beneficiis debita non servatur. Et dum non sunt sui in unaquaque regione rectores, ecclesiarum detrahitur commodis, et honori: quæ carentes defensorum auxilio in juribus suis, et libertatibus, multipliciter collabuntur; et ruinis patent ædifidia nobilia, quæ magnificentia extulerat decessorum. » Et (quod amarius est dolendum) animarum cura negligitur; et vitiorum sentibus fomentum periculose præbetur. » Hæc Pontifex, misera experientia amplius comprobata: quæ merito quemlibet, suæ salutis memorem, deterrere valerent a sollicitanda beneficiorum pluralitate, ne et ipse certum incurrat animæ suæ periculum; sitque in numero eorum, de quibus dicit sanc-

tus Apostolus ad Philipp. II, 21: *Omnes, quæ sua sunt, quærunt, non quæ sunt Jesu Christi.*

202. *Dantur aliqui casus in quibus plura beneficia simul retinere, peccatum non est.* — Rep. III. Datur nihilominus aliqui casus, in quibus plura beneficia ecclesiastica simul retinere, peccatum non est: dummodo id fiat cum recta intentione. Ita divus Thomas *Quodlibet. 9. art. 15.* Fagnanus c. *Quia in tantum. n. 11. de Præbend.* et communis. Ratio est, tum quia habere plura beneficia ecclesiastica, non est intrinsece malum: ut est, mentiri, fornicari, etc. Sed quamvis habeat quamdam mali speciem, ob inconvenientia inde nasci solita et proxime enumerata: nihilominus hæc ipsa concurrentibus certis circumstantiis excludi, atque coonestari possunt; tum quia dantur aliqua beneficia, quæ inter se non sunt incompatibilia, sed compatibilia: prout desumitur ex c. *Gratia. 7. de Rescrip.* in 6. dum dicitur: « Si talia sint beneficia, quæ simul nequeant de jure teneri. » Ubi proinde Glossa *¶. de Jure teneri*, plura enumerat beneficia, quæ simul retineri possunt. Quod ipsum manifeste supponit concilium Tridentinum, sess. 7. cap. IV. *de Reform.* illis verbis: « Plura curata, vel alias incompatibilia beneficia. » Frustra enim adderetur, « vel alias incompatibilia, » nisi darentur quædam beneficia inter se compatibilia.

204. *Dummodo id fiat cum recta intentione.* — Additur tamen, « dummodo id fiat cum recta intentione: » ut puta, ob majus bonum ecclesiarum, sufficienti clericorum ministerio destitutarum, vel ob veram insufficientiam prioris beneficii pro honesta clerici sustentatione, aut hujusmodi. Nam si quis ea intentione plura recipiat beneficia, ut ditior evadat, ut lautius vivat, ut facilius ad episcopatum perveniat in aliqua ecclesiarum ubi beneficium habet, etc. non tolluntur supra memoratæ deformitates sed augentur; quia cum tali intentione, utpote ex radice avaritiæ, gulæ vel ambitionis procedente, etiam unicum habere beneficium, illicitum est, et peccaminosum divus Thomas loc. cit.; Fagnanus d. n. 11. et alii. Verum occasione præmissorum, ac supposita bona intentione.

205. *In quibus casibus plura beneficia simul licite retineantur?* — Quæritur II. In quibus casibus plura beneficia ecclesiastica simul licite retineantur? Resp. Istud contingere potissimum in sequentibus casibus. Primo, per legitimam dispensationem, ex causa rationabili factam: de qua ex professo agetur infe-

rius § seq. per totum, quærendo simul, an istud pariter fieri possit vi longævæ consuetudinis.

206. *Istud accidit, quando beneficia de se non sunt incompatibilia simulque unum eorum non sufficit ad honestam clerici sustentationem. Ultra duo tamen non possunt eidem per episcopum conferri.* — Secundo id accidit, et quidem sine dispensatione, quoties ipsa beneficia de se non sunt incompatibilia, simulque unum eorum non sufficit ad honestam clerici sustentationem. Patet hoc ex concilio Tridentino sess. 24. cap. xvii. *de Reform.* ubi partim antiquos canones innovando, partim de novo decernendo, « statuitur, ut in posterum unicum tantum beneficium ecclesiasticum singulis conferatur: quod quidem si ad vitam ejus, cui confertur, honeste sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferre, » etc. Hæc ibi. Plura vero beneficia duobus, etiamsi hæc ad honestam clerici sustentationem non sufficerent, non posset conferri per episcopum absque dispensatione apostolica, fuisse decisum a sacra congregatione concilii, referi Garcias part. II. *de Beneficiis*, cap. v. n. 310; Fagnanus c. *Cum jam dudum*, n. 71. *de Præbend.*; Barbosa part. III. *de Offic. et potest. episc.* allegat. 62. n. 6. atque amplius dicitur infra n. 211. et n. 268 et seqq.

207. *Quando ecclesia cathedralis, vel collegiata, tenues habet præbendas, potest ipsi per episcopum uniri beneficium simplex.* — Tertio id ipsum contingit, quando ecclesia cathedralis, vel collegiata insignis, adeo tenues habet præbendas, ut una cum distributionibus quotidianis non sufficiant decenti canonicorum sustentationi. Tunc enim licitum est episcopo, cum consensu capituli aliqua simplicia beneficia, non tamen regularia, eisdem unire, quæ proinde simul cum præbendis illis retineri possunt, juxta concilium Tridentinum sess. 24. cap. xv. *de Reform.* Quamquam, si istud non sufficiat, possint etiam servatis servandis aliquæ dictarum præbendarum supprimi, prout concedit idem concilium loc. cit.

208. *Talis unio beneficiorum, etiam curatorum fieri potest cum curatis, propter eorum paupertatem.* — Similiter possunt episcopi, etiam tanquam Sedis apostolicæ delegati, « facere uniones perpetuas quarumcumque ecclesiarum parochialium, et baptismalium, et aliorum beneficiorum curatorum, vel non curatorum cum curatis, propter earum pau-

peratam, et in cæteris casibus a jure permissis. » Textus est in concilio Tridentino sess. 21. cap. v. *de Reform.* Unde facta tali unione, possunt illa beneficia simul retineri: quia beneficium perpetuo, et accessorie unitum alteri, censetur unum cum illo, et naturam ejus induit, etiamsi fuerit simplex; imo et prædium ejus reputatur, ut proinde hoc casu magis unicum beneficium obtineatur, quam plura. Vallensis h. t. § 4. n. 14. vers. *Tertio*; Sannig. eod. cap. ii. n. 3. et amplius dicitur infra tit. XII. *Ut Ecclesiastica beneficia*, etc. § 3. n. 45, 46, et 47.

209. *An possint plura beneficia simul retineri, quando unum datur in titulum, alterum in commendam?* — Quarto, spectato jure communi possunt plura beneficia simul retineri, quando unum datur in titulum, et alterum in commendam ad tempus puta, ad sex menses: quia commenda temporalis, etiam sit de Ecclesia parochiali, non inducit incompatibilitatem can. *Qui plures*, 21. q. 1. et c. *Nemo deinceps*. 15. *de Election.* in 6; Vallensis, loc. cit. vers. *Quarto*; Piasecius, part. II. *Praxis episc.* cap. v, n. 76. et alii. Secus dicendum de commendis perpetuis, quales de facto solent concedi, et quidem per Papam duntaxat, juxta dicta superius n. 36, 40 et 41. nisi accesserit legitima dispensatio Papæ.

210. *Potest quis ex consuetudine in eadem ecclesia una cum canonicatu obtinere dignitatem, personatum, etc.* — Quinto, potest quis accedente auctoritate episcopi, statuto, vel consuetudine ecclesiæ, in eadem ecclesia una cum canonicatu obtinere dignitatem, personatum, vel officium: puta, quod quis sit præpositus, decanus, scholasticus, aut custos, et simul canonicus. Glossa in cap. i. §. *Nisi unicum. de consuetud.* in 6. et Barbosa, ibid. n. 4. et Franchus, n. 7; Pirhing tit. *de Consuetud.* n. 97; Garcias, *de Beneficiis*, part. II. cap. v. n. 246. et 247. asserens, quod sacra congregatio in una Valentina. 1593. censuerit, consuetudini permittenti, quod in eadem ecclesia dignitates cum præbendis canonicalibus teneantur, non esse derogatum a concilio Tridentino, sess. 24. cap. xvii. *de Reform.* Videtur enim (inquit Garcias loc. cit. n. 248.) hujusmodi consuetudo esse rationalis, et introducta, ut obtinentes dignitates decentius sustententur.

211. *Non tamen potest quis esse triplex in eadem ecclesia; absque dispensatione papali.* — Addit tamen Garcias cit. part. II. cap. 5. n. 238. cum pluribus aliis, quod in eadem

ecclesia nullo modo possit quis esse triplex, absque dispensatione speciali; neque valeat consuetudo, vel statutum in contrarium, juxta cit. cap. i. *de Consuetud.* in 6. et notat Dominicus ibid. n. 5. et 12. et Franchus n. 7. pluresque alii apud eundem Garciam. Concordat Glossa fin. in Clem. ult. *de Præbend.* dicens, quod nemo potest esse triplex in ecclesia sine dispensatione papali, nec valet in hoc consuetudo. cit. cap. i. *de Consuetud.* in 6. Id ipsum, seu quod nemo possit esse triplex in Ecclesia, censuit sacra congregatio concilii relata per Garciam, ubi supra, n. 249. 8 Januar. 1594. Accedunt dicenda inferius n. 267. et 268. et seqq.

212. *Beneficiorum incompatibilitas generatim ex duplici capite oritur.* — Quæritur III. Unde generatim consurgat incompatibilitas beneficiorum? Resp. I. Generatim loquendo, pluritas beneficiorum, ab eodem simul retentorum, ex duplici capite inordinationem continet, sicque oritur incompatibilitas eorum: videlicet, si vel ipsa beneficiorum institutio non permittit, ut plura ab eodem administrantur: vel quando unum eorum ad honestam beneficii sustentationem sufficit; nam tunc plura beneficia, licet cæteroquin compatibilia, simul retineri nequeunt. Ita Layman, lib. IV. *Theol. mor.* tract. II. cap. viii. n. 2; Pirhing, h. t. n. 124. et in re communis.

213. *Videlicet si vel ipsa beneficiorum institutio non permittit, plura ab eodem administrari; idque exemplificatur.* — Et quidem prior pars de se patet: soletque exemplificari in beneficiis, personalem residentiam requirentibus; ut puta, in duobus episcopatibus, duabus parochiis, aliisque beneficiis curatis, utpote jure naturali, ac divino, personalem residentiam continuam postulantis. Idemque dicendum de cæteris beneficiis, quæ vel jure ecclesiastico requirunt perpetuam residentiam; ut dignitates, canonicatus, personatus, etc., ecclesiarum cathedralium, et collegiatarum, juxta concilium Tridentinum, sess. 24. cap. xii. *de Reform.* juncto c. *Quia nonnulli*. 3. et c. *Inter quatuor*. 10. *de Cleric. non resident.* et alibi. Vel saltem ex primæva foundatione, statuto, aut consuetudine, continuam residentiam expostulant. Quia enim nullus in duobus locis simul existere, atque personaliter residere potest, clarum est, beneficia illa, quorum quodlibet continuam requirit residentiam personalem, hoc ipso esse incompatibilia: ac proinde simul obtineri, et retineri non posse.

214. *Vel, quando unum eorum ad honestam clerici sustentationem sufficit.* — Altera vero pars, seu quod incompatibilitas beneficiorum etiam ex eo consurgat, quod unum ipsorum honestam clerici sustentationem sufficiat, licet alioquin, seu quantum est ex se, incompatibilia non forent: est Glossa in c. *Dudum*. il. 2. §. *Retinere de Election.* dicentis, « quod qui habet plura beneficia, quorum alterum per se sufficeret, non potest sine mortali peccato retinere aliud, » etc. Eandem Glossam approbat Abbas ibid. n. 36. et c. *Extirpandæ*. in *Repetit.* § *Qui vero*. n. 34. et seqq. h. t.; S. Bernardus Epist. 271. *ad Comitem Theobaldum*; et lib. II. *de Considerat. ad Eugenium Papam*, cap. vi; Navarrus cap. xxv. *Manual.* n. 125; Azorius, part. II, lib. VI, cap. x. quæst. 2. et 7. asserens pluralitatem beneficiorum, quorum unum honestæ clerici sustentationi sufficit, jure etiam naturali damnatam esse. Sylvester §. *Beneficium*. cap. iv. quæst. 2. in fin.; Layman, d. lib. IV. tract. 2. cap. viii. n. 2; Alfons. Hoieda *Tractatum*, tom. XV, part. I. tract. *de Beneficior. incompatibilit.* cap. xix. n. 1.; Flamin. Parisius, lib. V. *de Resignat. beneficior.* quæst. 6. n. 115. et seqq.; Piasecius in *Praxi Episcopali*, part. II. cap. v. art. 3. n. 83.; Sannig h. t. cap. ii. n. 1; Barbosa, part. III. *de Offic. et potest. episcop.* allegat. 62. n. 6. cum plurimis aliis, quos citant: adeo, ut hæc sit communis sententia.

215. *Atque istud multipliciter probatur.* — Atque ista pars conclusionis desumitur imprimis ex can. *Sanctorum*. dist. 78. et can. *Clericus*. 21. q. 1. cum similibus, pluralitatem beneficiorum abhorrentibus. Concordat c. *Conquerente*, 6. *de Cleric. non resident.* et c. *Cum teneamur*. 6. h. t. ubi habetur, etiam ad mandatum Papæ non esse providendum illi de beneficio, « qui aliud beneficium habeat, de quo valeat commode sustentari, » nisi hoc ipsum fuerit expressum. Idque clarius probatur ex concilio Tridentino, sess. 24. cap. xvii. *de Reform.* ubi præmissa illa generali ratione, « quod ecclesiasticus ordo pervertatur, quando unus plurium officia occupat clericorum: statuitur, ut in posterum unum tantum beneficium ecclesiasticum singulis conferatur; » et si istud ad honeste sustentandam vitam beneficiarii non sufficiat, tunc primum liceat aliud simplex beneficium eidem conferre. Accedit ratio, quia repugnat lumini naturali, ut quis plura simul non necessaria beneficia occupando, defraudet alios idoneos

clericos a consuetione competentiam beneficiorum, quibus commode sustentari possent. Hoc enim non solum pugnat contra primævam fundatorum intentionem, ab ecclesia acceptatam, et approbatam: sed etiam contra illud jure naturæ notum, « Quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris. » His adde inconvenientia, quæ ex pluralitate beneficiorum, ab eodem quandoque detentorum, oriri solent, juxta dicta superius n. 201. et 202. Occasione horum, atque pro meliori intelligentia hujus secundæ partis datæ conclusionis.

216. *Consuetudo, etiam immemorialis, non excusat coram Deo retinentes plura beneficia, quorum unum sufficit ad honestam sustentationem, licet excusare possit a pœnis temporalibus.* — Quæritur IV. Utrum quis ratione longævæ consuetudinis, vel dispensationis, possit obtinere, atque retinere plura beneficia, haud obstante, quod unum eorum jam sufficiat ad honestam ipsius sustentationem? Resp. I. Adeo incompatibilitas beneficiorum ex secundo capite proxime allegato consurgit, ut passim fateantur doctores, quod consuetudo in contrarium, etiam immemorialis, non excuset coram Deo retinentes plura beneficia, quorum unum ad honestam eorum sustentationem sufficit. Foret enim irrationabilis illa consuetudo, utpote pugnantis contra lumen naturale, juxta proxime dicta: essetque nutritiva peccati; cum inducat vagationis, et ambitionis materiam; una cum aliis incommotis, et damnis Ecclesiarum, in Extravag. *Execrabilis*. Joann. XXII et h. t. inter commun. enumeratis. Unde et hujusmodi consuetudinem, « corruptelam (cum sacris sit inimica canonibus, et de ambitionis radice processerit) merito reputans » Pontifex cap. 1. *de Consuetud.* in 6. eam auctoritate apostolica reprobavit: quæ proinde nullo unquam tempore induci poterit, c. *Cum venerabilis*. 7. et cap. ult. *de Consuetud.* cum similibus. Atque ita tenet Abbas c. *Extirpandæ*. in *Repetit.* § *Qui vero*. n. 36. h. t. allegatis pluribus rationibus contrariam consuetudinem appellans *corruptelam*, irrationabilem, et impræscriptibilem. Idemque tenet Hoieda cit. part. I. tract. *de Incompatibilit. benefic.* cap. XIX n. 9. et Fagnanus c. *Quia in tantum*. n. 17. et 18. *de Præbend.* asserens, consuetudinem obtinendi plura beneficia simplicia, etiam personalem residentiam non requirentia, si unum sit sufficiens, esse corruptelam; et ideo impræscriptibilem. Flaminius Parisius d. lib. V. *de Resignat. benefic.* quæst. 6. n. 115. et seqq.; Piascini

cit. cap. v. art. 3. n. 83. Barbosa, part. II. *de Offic. et potest. Episc.* allegat. 62. n. 9. asserens cum auctoribus proxime enumeratis, quod opposita consuetudo (quam in Hispaniis vigere, iidem referunt post Garciam d. cap. v. n. 323.) sit contraria juri naturali: neque excuset a peccato mortali, pœnisque æternis, licet excusare possit a pœnis temporalibus. Garcias cit. part. II. cap. v. n. 270; Pirhing h. t. n. 127.; Sannig eod. cap. II. n. 1. pluresque alii ab his allegati.

217. *Et cur nihilominus plura beneficia passim acquirantur, retineantur, et conferantur, quibus placuit?* — Neque urget, quod passim acquirantur, atque retineantur plura beneficia, saltem de se compatibilia, imo et per collatores ordinarios, conferantur, placuerit, nulla habita ratione, an prius beneficium sit pingue, atque ad honestam sustentationem clerici sufficiens, nec ne. Resp. enim cum Garcia d. part. II. *de Beneficiis*, cap. v. n. 330. allegante Zechium *de Republic. ecclesiast.* cap. *de Beneficiatis*. n. 4. istud per superiores fieri ex eo, quia relinquunt conscientiam ejusque: cum non possit dari certa regula, quantum cuilibet beneficiario sufficiat ad honeste vivendum pro statu suo: sed istud dependeat a qualitate personarum; variisque aliis circumstantiis, juxta proxime dicenda quæst. seq.

218. *Neque per dispensationem, etiam papalem, potest clericus post obtentum beneficium ad suam sustentationem sufficiens, adhuc aliud recipere, et retinere.* — Resp. II. Neque per dispensationem etiam papalem, fieri potest, ut Clericus post obtentum unum, vel alterum beneficium sufficiens ad suam honestam sustentationem, aliud adhuc recipere, et retinere valeat: nisi subsit justa et rationabilis causa sic dispensandi. Ita Abbas c. *Cum conquerente*, n. 2. *de Cleric. non resident.* asserens, quod sine peccato mortali non potest quis tenere plura beneficia, quando alterum per se sufficit: nisi subsit justa causa sic dispensandi. Et idem Abbas c. *Quia in tantum*. n. 2. *de Præbend.* istud probans ex eo: quia secundum sanctum Bernardum, ubi non est legitima causa dispensandi, ibi non est dispensatio, sed dissipatio. Fagnanus cit. c. *Quia in tantum*. n. 14. et 15. et seqq. istud intelligens de dispensatione tum episcopali, tum papali, si facta fuerit sine causa. Azorius part. II. lib. VI. cap. XII. quæst. 7.; Pirhing, h. t. n. 127. et alii: nonnullis tamen exceptis, qui volunt, papam solo nutu, voluntate, posse

plura beneficia eidem clerico conferre. Ratio est, quia juri naturali repugnat, ut clericus habeat plura beneficia, quorum unum ad honestam ejus sustentationem sufficit: uti proxime dictum. Atqui contra jus naturale non potest Papa dispensare, nisi subsistente gravi, ac legitima causa: prout liquet in dispensatione votorum, ac juramenti, et hujusmodi (talis enim esset invalida, neque excusaret hominem quoad Deum, nisi subsesset justa causa dispensandi) ergo.

219. *Nisi subsit justa causa sic dispensandi; et qualis sufficiat.* — Additur tamen, « nisi subsit justa, et rationabilis causa sic dispensandi. » Qualis foret juxta Abbatem cit. n. 2. et Innocentium c. *Cum jam dudum*. circa fin. h. t. si dispensatio in tali beneficiorum pluralitate fiat non ratione personæ clerici, seu principaliter ad honorem ipsius: sed propter utilitatem ecclesiarum, sive beneficiorum; puta, quia clericus ille est persona bona, et industria, ac literata, bonæque famæ, et conscientiæ, quæ melius sciret, ac possit regere duas ecclesias, vel decem, quam alius unam. Tunc enim communis utilitas ecclesiæ præferri poterit privatæ, can. *Mutationes*. 7. q. 1. Ita tamen, ut fructus beneficiales superflui, per sic dispensatum in pluralitate beneficiorum, non nisi in causas pias licite erogentur, juxta dicenda inferius Tit. XV. *de Peculio clericorum*.

220. *Papa habet plenariam dispensationem de beneficiis et quomodo?* Nec obstat, quod Papa plenariam habeat dispositionem de beneficiis, c. *Licet*. 2. h. t. in 6. Ac proinde sola ejus voluntas stet pro ratione: nam de factis ejus judicare non licet, c. *Nemini*. 17. q. 1. Resp. enim cum Abbate c. *de multa*. n. 9. *de Præbend.* et Fagnano, ubi supra, n. 16. citante alios, dictum istud procedere quoad ecclesiam militantem, eo quod nulli liceat de factis Papæ judicare: secus quoad Deum; quia non debet sine causa relaxare jus commune, ne sit dissipator potius, quam dispensator. Concordant dicenda inferius § seq. n. 246. et seqq.

221. *Quodnam beneficium generatim censeatur sufficiens ad honestam clerici sustentationem.* — Quæritur V. Quodnam beneficium censeatur sufficiens ad honestam clerici sustentationem, sicque inducat incompatibilitatem cum alio beneficio obtinendo? Resp. I. Generatim loquendo, illud beneficium censeatur taliter sufficiens, ex cujus redditibus clericus pro status sui conditione, et se, et fami-

liam suam, honeste valet sustentare, juraque episcopalia persolvere, atque hospitalitatem servare. Ita Glossa in can. *Clericus*. 21. q. 1. §. *Necessitatem*: et alia Glossa c. *Conquerente*, §. *Sufficiencia*. *de Clericis non resident.* et in re communi. Idque desumitur partim ex can. *Ex his autem*. 12 q. 1. et c. *Cum secundum*. 16. h. t. ubi dicitur, quod secundum Apostolum I, *Corinth.* IX, 13. *Qui altari servit, vivere debet de altari*, cum similibus, Partim ex c. *de Monachis*. 12. h. t. ubi prohibetur in ecclesia parochiali ad præsentationem religiosorum clericus institui, « nisi tantum ei de proventibus ecclesiæ fuerit assignatum, unde jura episcopalia possit persolvere, et congruam sustentationem: ac simul hospitalitatem tenere valeat. » Nam, ut inquit Glossa ibid. §. *Hospitalitatem*, ad hanc clericus præcipue tenentur: idemque patet ex can. *Votum*. dist. 89. et can. *Quoniam quidquid*. 16. q. 1. et Extravag. *Execrabilis*. § 1. h. t. inter *Commun.* ubi etiam « Hospitalitas in beneficiis debita » censetur; junctis concordantiis a Glossa §. *Debita*, relatis. Unde non mirum, quod sumptus ad charitativam Hospitum, seu « peregrinorum Fratrum » receptionem necessarii, computari debeant in massa honestæ sustentationis clericorum, cit. can. *Ex his autem*. 12. q. 1. atque tenet Glossa, ubi supra, et communis.

222. *Beneficiarius potest ex redditibus ecclesiasticis sustentare parentes, fratres, consanguineos pauperes; non vero augere.* — Addit Vallensis tit. *de Concession. Præbend.* § 4. n. 10 post. Zipæum *de Jure benefic.* lib. III. *de Cleric. non resident.* et alios, quod ad honestam clerici sustentationem, etiam revocandi, atque in ea computandi sint parentes, fratres, et consanguinei cœntes ipsius. Nam et hos potest beneficiarius ex redditibus ecclesiasticis honeste pro statu suo sustentare, non vero augere: prout desumitur tum ex can. 37. *Apostolorum*; tum ex concilio Tridentino sess. 25. cap. 1. *de Reform.* Quo utroque in loco prohibetur beneficiariis, ne « res ecclesiasticas, quæ Dei sunt, consanguineis donent; sed, si pauperes sint, iis, aut pauperibus, distribuunt: » et consequenter, si pro statu suo vere indigeant, potest in eis clericus ex bonis ecclesiasticis subvenire, non minus, ac aliis pauperibus; imo magis, quam istis, ob adjunctum fœdus naturale sanguinis, virtutemque amicitiae, qua specialiter præ aliis astringuntur consanguineis suis.

223. *Quodnam beneficium, in speciem...*